

ABONAMENTE.

	In Oraşu.	In Districte.
Pentru ună ană	24	30 lei.
Pentru jum. ană	12	15 —
Pentru trei luni	7	8 —

Orice Abonamentu neînsoţit de valoare se refuă.
Abonamentele se facu numai de la 1 şi 15 ale fie-cărei luni.

Epistelele nefrancate se refuă şi articolii nepublicaţi se ardu.
Pentru rubrica inserţiunii şi reclame. Redacţiunea nu este responsabilă.

TELEGRAPHUL

APPARE IN TOATE SERILE DE LUCRU

ANUNCIURI.

Linia mică pe pagina IV	15 bani
Reclame pe pagina III	1 leu
" " " I	2 lei
" " " "	3 lei

Pentru Franca: se primescu anuciuri şi reclame la Societă Havas Lafitte, & Cie 8, Place de la Bourse, Paris.

Pentru Austria şi Germania, la D-nn Philipp Löb, Wien Reichsrathplatz No. 2

Pentru Londra la D-nul Eugène Nicoud 81 a, Fleet Street, E. C.

Pentru abonamente, reclame şi anuciuri, a se adresa la Typ. Naţională, Strada Academiei 24.

BUCURESCI, 3 DECEMBRE

Oamenii dilet, oamenii cei mari, oamenii cari susţin pe umerii loră totă situaţiunea ce ne a făcutu guvernulu actualu, cari ridică în palmă pe toţi miniştri şi arătă publiculu gige! gige! cari laudă umorea belicôsă a d-lui Meitani cându se răpoşte în camera în contra Turciloru, discursurile poli-sfistivose ale d-lui Giorgio Bratiano şi Ţipiripitura d-lui C. Brăiloiulu, oameni cari ne adorme cu rodomontade apelisite de regatu cu apă rece, şi se potolescu îndată dupe calmantulu ministerialu care o se ne dea rescumpărarea drumurilor de feru şi 300 milioane cumu ne au datu independinţa, suntu doui, numai doui, şi a nume D-lu Haralamb Granda, a căru gaşetă scandalôsă se scrie la Monitoru, şi d-lu Mihăilescu s'au cumu ilă chiamă nu ştimu, care a luat meseria de 'njurătoru la d'arulu oficiosu Pressa şi 'njură de merge pomina.

Celū d'ântăitu, poetu şi publicistū improvisatū, cutreeră prin anticamerile miniştriloru şi află de la camardinerulu unuia din ei nou-tăţile politice la ordinea dilit, şi apoi se 'ntorce la redacţiunea Curierulu şi trage unū d'avracu calomniosu cându d-lui Hariton Racotă cându altu care a supăratu pe d-lu Murat s'au pe Pantazescu care se dice că a atrastu până într'atata admiraţiunea puterniciloru dilit pentru dibăcia sea, în cătu, elu va fi însărcinatū să realise acele trei sute milioane pentru rescumpărarea drumurilor de fer. Apoi d-lu Granda, spre a se repausa pe laurii s'ei, chiamă poporele, de la Societatea barometrică şi le spune înşiră-te mărgărite, înaltile conversaţiunii diplomatico-glu-meşe ce a avutu cu dd-ii miniştri (pe cari nici nu' a vedutu) propunerile strălucite şi bânose ce aceştia 'i au făcutu, şi consiliurile salutare ce le a datu. Lumea care cunósce omulū ce pómă este şi pe care d-lu doctoru Davila a informat'o cumu 'i a datu pe faşa a-rama, ride până ce nu mai póte.

Celū-altū care este mai ambiţios, mai înaintatū, şeful cabinetulu ministrulu de externe în locu de a redige unū d'iaru ca Curierulu, care nu se citeşte de cătu la Societatea barometrică, a introdusu societatea barometrică în redacţiunea d'iarulu Pressa şi se servă cu

produsulū ei în locu de cernelă, sistemū care deca nu e curatū are celū puţinū avantajulu de a fi economicu. Acesta a luatū devisa lu Don Basilio „a calomnia şi a calomnia mereu, a calomnia; calomnia în urma ei lasă totū d'auna ceva.» Şi trage hărbaţilor din opoziţiune neşte injurăturī de le merge pomina!

Acestū de altū douilea „slugă credinciosă» stăpânulu s'eu, d-lu Boerescu, ştie se ia loculū acestuia la timpū şi la ocaşiune ca se 'lu scape de belele ce acesta 'şi face. In Presa se aruncă o calomniă d-lui Cogălnicenu, d-lu Cogălnicenu respunde cu demnitate, Presa întem-pină că susţine cele inserate, d-lu Cogălnicenu tremite doui martori pe dd-nii Neculae Haralambiu şi Ion Ghika, se someşe pe autorulū de la Presa se dea probele ce are; atunci în loculū stăpânulu ese şeful cabinetulu ministeriulu de externe; farsa este bine jucată, nu avemū ce dice şi se mulţumimū stăpânulu de la Presa că n'a scosū ca se respundă d-lor Cogălnicenu, N. Haralambie şi Ion Ghika, pe rânduşulu s'eu de la grajdū. DD-nii N. Haralambie şi Ion Ghika însă nu voiescu se se întorcă fără rezultatu: ei întrebă pe acelū domnū cine este autorulū calomniei, şi cu ce se constată faptele denunţiate, şi constată prin procesū verbale cele petrecute.

A doua şi este rëndulū d-lui Ion Ghika se fiă injuratū în Presa ca la postă, invective, calomni, nimicū nu lipsescū trivialelu articulu cu care Presa voesce se combată darea de sémă a motivelorū ce a datū d-lu Ion Ghika ca se dea demisiunea din camera actuală care este ecspresiunea bătelorū.

'Şi a datū adoua demisiune şi d-lu Ion Brătianu, mâine va fi rëndul s'eu, s'elū înhaşe surugiulū de la Presa.

Suntū însă lucruri la care nu se răspunde şi care nu trebuiescu relevate căci arū fi se le facă cineva o onóre ce nu merită şi se le dea o importanţă, ce nu potū se aibă. Guvernele care nu au aprobarea opiniunii publice suntū silite se ia lachei şi se plătescă cu unū salariū mensuale aprobarea lorū.

Pe cându d-lu Boerescu fundedă o casă de bancă spre a rescumpăra drumurile de feru cu bani jidoveşci şi nemţesţi, d-lu Grigore I. Lahovarie devine presidentulū

unei societăţi bine inspirată care fundedă o bancă de economii şi împrumuturi cu amanet, cu bani româneşti, se şi alege consiliulū de administraţiune şi se şi pune în stare de a merge operaţiunile s'ele. Diferinţa între aceste douē instituţiuni de creditū este că cea dintăitū facendū o bancă Germano-Jidovească este cădută întēră încă de la origina ei, şi cea de a doua va prospera pentru că are unū caracterū utile, bine făcătorū şi este naţională.

Instituţiunile de credite în România numai potū prinde decātu cu condiţiunea ca orī ce capitaluri se fiē româneşti; Români suntū spăimântaţi de capitalurile streine care au năbuşitū şi au sleitū pe cele române; ei au luat cu dreptū cuvântū frică de capitalurile streine tendinţile Germaniei şi ale Austriei de a ne ruina spre a ne duce la peire ne au datū instinctulū de naţionalitate pe cându camăta Israelitilorū cari ne au copleşitū sieindū tôte resursele nóstre ne au învăţatū minte!

Darū avemū noi oare capitaluri ca se fundamū instituţiunii de credite?

Iată o cestiune ce ni s'a pusū totū d'auna şi la care prosperarea societăţii creditulu fonciarū ruralū şi a creditulu fonciarū Urbanū a respusū în unū modū triumfătorū. Resursele mici devinū mari şi puternice cându ele suntū naţionale, dacă se adună se împreunū şi se confundă, precumū împreunarea micilorū gârle facū râurī mari. Calcule cu cifre şi o dare de sémă raţionabilă ne va spune că orī ce capitaluri streine vomū întrebuiinţa ele nu ni se vorū da de cătu cu condiţiuni onerose, şi că procentele şi profitule mergendū la streini se micşoređă cu cifra lorū isvórele ţerei. Se luamū de ecsemplu unū particularū; X pune hipotecă unū iombilū lu Y; cu procentile ce plăteşte creditorelu se scade din veniturile lu mijlócile s'ele de vieţuire; ajunge unū momentū difcilū în care X nu póte plăti la termenū; Y; pune în vëndare imobilul elū se vinde şi X nu mai este proprietarulū s'eu. Ceea ce se întâmplă cu particularulū X se întâmplă cu colectivitatea tutorū Românilorū. Dacă X arū căta în propria sea avere mijlócide vieţuire prin economiă şi restrângerea cheltuelilorū la cifra strictă a resurselorū ee are, decă X nu

arū plăti procente streinulu Y a-cele procente ar fi atâtea mijlócide remase în veniturile lu de care arū putea dispune ca se 'nlătore gena imobilulū lu X nu s'ar aliena. Decă un poporū ar compta numai pe propriile s'ele resurse, averea sea care este naţionalitatea şi bunurile colective ale Românilorū nu s'arū pune în risicu de a fi alienate.

Avemū esemplulū Angliei, alū Franciei, alū Belgiei, şi alū tutorū popórelorū civilisate; orī ce comerciū, orī ce industriă, orī ce instituţiuni de credite au fundatū aceste state, ele au început cu propriile lorū resurse, cu capitaluri naţionale şi nu numai fără a re curge la capitaluri streine d'eri chiar evitându-le ca o primejdiă care arū putea se ameninţie în o şi existenţa lorū politică; Turcia a 'nceputū întreprinderile şi instituţiunile s'ele de credite cu capitaluri streine şi vedemū Turcia unde se află în starea financiară a statulu şi a poporulu.

Suntemū în o epocă de materialismū în care capitalurile dau o putere, o preponderanţă şi o acţiune inevitabile atātu statelorū cătu şi particularilorū; decă Franca nu arū fi pututū realiza în o clipă miliardele cu care a învinsū şi a supusū Germania, Franca cu armata perdută, cu douē provincii mari perdate, cu cetăţile ruinate, arū fi devenitū unū statū micū, neputinciosū, nebăgatū în sémă. Franca cu bogăşia ei propriă a repurtatū asupra Germaniei o victoriă care a ştersū, a anihilatū tôte victoriile armatelorū, şi Germania victoriosă s'a vedutu învinsă şi umilită de Franca gloriôsă, pe cându, se fimū justū, ele până aci rivalisau prin civilisaţiune, progresū şi instrucţiune.

Suntū esemple cari trebuiescu se înveşe pe naţiuni; capitalurile streine parū bune la orī care începutū, — d'eri cându ele s'au întrebuiinţatū şi cându vinū momentele de plată, atunci ne putemū da séma cătu costă de scumpū şi cătu ruinare materială şi morală produsū şi statelorū şi particularilorū.

Capitalurile străine suntū pentru particulari sărăcia, pentru state espunerea la pericole a existenţei lorū politică, pentru popóre impo-site grele şi covârşitoare puterilorū omenesci, pentru guverne, discreditulū, nemulţumirea generală şi blestemulū.

Amū voi ca acei cu banca pen-

tru răscumpărarea drumurilor de feră, s'și dea bine seama de pericolul ce ne-ar amenința pe calea națională și economică, o asemenea răscumpărare cu capitaluri străine.

Se știe așă de totă lumea că una din credințele constante ale D-lui generalu Florescu, actualul ministru de resbelu, este că progresul armatei constă nu în reforma seriosă a organizației ei și în regularea pe base solide a poziției ofițerilor, ci în schimbare de uniforme și chipuri, în lepădarea armelor noi și înlocuirea lor cu altele de sistem vechi, chiar când cele din urmă sunt recunoscute ca imperfecte.

Conform acesteia sisteme, marile generalu dela resbelu, caracterizată prin amorea ce are pentru dăganitul săbielor în zilele de parade, a decis încă de multu introducerea în armata noastră a unei noi pusei respinsă de toate țările din Europa, d'ertu care, din diferite puncte de vedere, i-a plăcutu noulu erou de Costangalia. Aflăm acum că această armă supusă esamenului unui consiliu a fost respinsă de unii și aprobată de alții cari, p'ote, nu au pututu resista influinței milităresci a D-lui Florescu.

Oprindu-ne așă de la orice comentarii asupra acestei cestiuni, ne permitem a întreba: pentru ce Domnul Florescu, alege din toate armele tocmai pe aceia care succedă aprópe îndată pusei cu cremene? Nu mai găsea Domnia sea altă armă decât lu coprinsese așă mare doru de țără și armata ei?

Ne temem ca nu cumu-va să fiă și aci vre-o afacere ca aceea cu fasolea din Franca; Domnul Florescu este devotatul Prusiei și Austriei și a pututu, p'ote, în interesul Germaniei să cumpere în dauna statului român, nesce arme lepădate de acea putere care a răpitu Franciei cinc miliarde lei.

Acestu faptu ori câtu de ridiculu și arbitraru s'ar părea nu trebuie să ne mire; trăim în epoca gheșturilor și totul trebuie să ne îndemne a crede că România nu va fi scutită nici de astă dată de ele.

A se vedea ultime sciri pe pagina III

Românul publică sub titlul de noi adevăruri despre situațiunea României următorul articol din *Tablettes d'un spectateur*.

Ieri, lumea financiară s'a impresionat, ș'a avut cuvântu, nu numai de articolul ce-a apărutu în *Gazetta de Moscva* în privința uneltirilor Engliterei în Egiptu, ci încă și de scirile sosite din București și cari represintă situațiunea României ca dobândind pe fiecare și mai multă gravitate. Dacă fondurile române nu scad mai multu, cauza este că sunt cu to-

tul părăsite atât de către ca italiști cât și de către speculatori. În toate lungile ore ale unei Burse nu s'ar putea vinde rentă română pentru suma de 2500 de franci! Trebuie chialtuită o întrégă s'p'temână! S' spunem îndată că telegrafulu, astu-felu precumu ilu practică neconsecinta *Agence Havas*, a devenitu unu instrumentu de mistificare publică. Se îndouiesce cine-va? — O depeșă oficială din București a făcutu cunoscutu zilele trecute Europei că totu biuroulu Camerei este favorabilu guvernulu."

Să fiă modestia s'rușinea care opri pe Hohenzollern de la Dunăre se ne spuie prin telegrama sea că camera ilu aclamă în *unanimitate*, pe el și pe ministrii s'ri?

Camera din București, trebuie să nu se uite, oferă lumii nepomenitul fenomen d'a nu conține unu singuru oponentu, nici unulu singuru.

Acastă unanimitate a produsu în București cestu-l-altu fenomenu, pe cari aginții diplomatice au trebuit să lu trecă în raporturile către guvernele lor respective: în dimineața zilei în care s'au deschis camerele, suptcomisari poliției au intratu în casele mai multor cetățian și i-au arestatu, sub cuvântu că se deschide parlamentu.

În București însă, ca și în Egipt, ca și în Turcia, situațiunea financiară cauză cele mai de căpetenie temeri puterilor semnătore tratatulu de la Paris.

Principele Carol de Hohenzollern, spăimântat însuși de propriele sele acte, a recunoscut în mesajulu s'ru că situațiunea financiară a țerei este foarte rea, ș'a anunțat că d'astă dată va fi silitu să facă reduceri mari în chieluiei, spre a ajunge astu-felu să reducă o parte din deficitu. Adaugă însă cu ingenuitate că va trebui să recurgă și la alte mijloce pentru a putea s'acopere restulu. Sărmanu principe! Nenorocitu poporu român! Carol de Hohenzollern, vorbindu de deficitu, nu spune totu adevărulu, căci amintesce numai deficitulu deja prevădu în desbaterea bugetulu de la 1876 și care este de vre o 7 milioane; aru fi trebuit să vorbescă de celu cu multu mai mare constatatu pe 1875, superioru producerii impositelor, și de deficitulu veniturilor duanelor, și de deficitulu care va decurge din nouele sarcine impuse tesaurulu prin votulu concesiunii liniilor Ploiesci-Predelu și Adjud-Ocna, și de deficitulu spăimântatoru ce va decurge din angajamentulu luat de Statu d'a face, pe comptulu companiei caiei ferate prusace, unu împrumutu de 63 de milioane de franci. Ecă despre ce trebuia să vorbescă principele Carol în mesajulu s'ru, decât aru fi avutu grijă de adevăru și deplină consciință de pericolele cari dau asaltu tronulu și de abisurile spre cari urăciosulu s'ru guvern impinge frumosa țără România.

Peste câte-va zile, vomu suplini tăcerii lui Hohenzollern de la Dunăre publicându despre situațiunea economică și financiară a României amănunte de natură a face asupra spiritelor o salutară impresiune.

Reichtagulu germanu s'a vedutu silitu a suspenda lucrările sele din cauza unei subite scaderi de temperatură în sala deliberațiilor. Un frig de optu grade s'a manifestat de o dată în ziua de 6 Decembrie și a împedicatu pre deputai de a se aduna. Acastă grevă parlamentară se datoresce unu nouu sistem de ventilațiune.

Cestiunea cea mare a menținerii temporale a drepturilor de intrare asupra ferulu streintu, ridicată prin petiționarea generală a proprietarilor de fonderi germane a fostu resolvată în Marțea trecută în contra petiționarilor. Camera dupe o lungă discuțiune a trecut la ordinea zilei asupra cererilor petiționarilor.

Dacă e ceva mai ostenitoru în lume, este prelungirea nesicuranței în cestiunile cele mai grave. Astu-felu este situațiunea în cea ce privește cestiunea, Herțegovinei care p'ote dintr'unu momentu în altu să arunce Europa în complicațiunile cele mai grave. Pe fie care momentu circulă noutățile cele mai contradictorii, și în cea ce privește chiar depingerea stării actuale de lucruri, aprecierile variață foarte multe. Asupra atitudinii Muntengrulu, asupra numerulu muntengrenilor cari servă în rândurile insurgenților, asupra proiectelor lui Nichita ca și ale principelui Milan fie care corespondent și redactore de ziari are opiniunea sea proprie și diferită.

În ziua în care situațiunea se va lumina puțin, detaliile voru putea să varieze după abilitatea observațiunei cutăruia s'ru cutăruia corespondent; d'ertu din nenorocire această și pare încă departe. Insurrecțiunea, susținută prin medii cari se potu pricepe d'ertu nu aprecia, devine din și în și forte în locu de a se stinge. Cum s'a anunțat de o sută de ori. Diplomația se agită mult, s'ru spre a dice mai bine are aerulu de a se agita multu; nimicu însă nu ese din deliberațiile sele.

Adevărulu însă e că situațiunea insurgenților devine din ce în ce mai fericită. Herzegovineni, cu totă rigorea iernei sunt în mai bune condițiuni de resistență de câtu adversari lor. Ei continuă a bate pe turci la fiă-care întindere. O telegramă din Ragusa cu data de 7 ne-a anunțat că o luptă a avutu locu lângă Bjika unde 80 turci au rămas pe câmpulu de bătăia. Insurrecțiia au trecut Limulu. Turcii veniți din Reran, i-au atacat lângă Brece; d'ertu au fost respinși. În această luptă, turcii au perdutu 300 ómeni, ertu insurgenți 60 cu raniși și morți.

STUDIUL POLITICE

Dacă Monarchia constituțională trebuie să fie răspundătoră s'ru nu? — Ajungerea prin răspunderea lor la Republică. — Resultatele ce aru fi produsu s'ru ce aru produce admiterea acestei răspunderi.

I

Monarchia trebuie să fie răspundătoră s'ru nu? Acastă cestiune a ocupat multu timp spiritile. Unii, au răspuns într'unu modu; alții într'altu.

Unii, au susținutu și susțin încă, că monarchia constituțională, tre-

bue să nu fie răspundătoră, de órice nu li s'acordă acte proprii. Cu unu cuvântu, după aceștia, monarchia, nu au nici-unu amestec în afacerile statulu, nu potu să comită nici-unu faptu, fie bunu, fie rău, și ca atari nu au de ce fi răspundători.

Alții, susțin că monarchia fiindu puterea controlătoare într'unu stat, și, prin urmare, avendu unu amestec directu în afacerile popórelor ce conduc, cată să fie răspundătoră despre modul cu care exercită acelu control și despre ómenii cu cari s' inconjoră și în mâna cărora încredințată, pe unu timpu mai mult s'ru mai puțin lungu, sceprulu puterii; în mâna cărora, încredințată existența și viitorulu națiunilor asupra cărora domnesc, cât și onóra și tronulu lor, de órice d'ensu potu, cu cea mai mare înlesnire, să i desonoreze făcendu a deveni sperjuri, s'ru, să le mineze bazele tronulu pe care sunt aședaiți, alienându-le prin fapte criminale iubirea și chiaru stima miliónelor de suflete, care și-au pusu toate aspirațiunile în El!

Masa popórelor de și jace în generalu în întunericulu ignoranței, totuși, din mijloculu acestu întunericu, inculpă, cu dreptu cuvântu, numai pe monarchia de relele ce guvernele o face se suferă.

Și, în adevăru, ei sunt singurii culpabili, căci ei au înscris în constituțiuni, dreptulu supremu de a fi arbitri între guverne și națiuni; dreptulu de așă schimba guvernele imediatu; dreptulu de a disolva chiaru corpurile legiuitoare când nu este convinsu că ele sunt adevărata expresiune a națiunilor, fie cu ocaziunea actelor celor de la putere, fie cu ocaziunea aprobării acelor acte, cându, principii credu că ele potu fi funeste populațiilor ce guvernă.

Principii posedă, în consecință, toate mijlocele spre a reprima răulu în nașterea sa chiaru: acei cari nu usedă de aceste mijloce pentru binele comunu, sunt d'era acusați pe dreptu, și, cu mare cuvântu, socotiți culpabili.

Sunt ei însă și răspundători și pasibili de a fi traduși dinaintea justiției poporulu?

La această întrebare, logica cea mai strictă ne obligă să răspundem în sensu afirmativu.

Monarchia, n'ar fi răspundătoră numai atunci, cându nu le-aru fi acordat să îndeplinescă nici-unu faptu politicu; numai atunci, cându, aru fi puși în capulu națiunilor ca niște simple *marionete*, s'ru, cându aru fi ceea ce sunt acele păpuși de cârpă, pe cari țeranii le înfigu în câte unu parț, spre a speria prin ajutorulu lor ciorile ce aru năvăli, fără acesta, asupra arăturilor de porumbu s'ru de alte produse ale pământulu.

Pe câtu însă ei sunt ridicați la tron pentru a fi judecatori supremi, și pe câtă vreme le este acordată această capacitate, nu potu fi de câtu răspundători de cele ce se comitu, și cu atât mai multu această răspundere este mai mare, cu câtu ei s'ru din rea-voință, s'ru din slăbiciune, s'ru în fine din ori ce alte cauze lasă răulu să se înrădăcineze subtu domnirea lor, cându le-aru fi atât de facilu ca s'lu extermină, și cându sunt chiaru obligați la acesta.

Nu cunoștem de câtă o singură clasă de oameni nerăspunzători, și încă, în ore-cari limite.

Acastă clasă este a alienaților! Câtă despre monarhi, — vorbesc de cei cu mintea sănătoasă, — este absurdă a nu-i judeca răspunzători.

Nu răspund de faptele mele, când n'am conștiință de gravitatea lor, când nu sunt stăpâni pe rațiunea mea.

Dérú sunt răspunzători, când am această conștiință, și de faptele mele, și chiar, de ale amicilor mei s'eu de ale oamenilor cu cari mă înconjur, căci, greșelile ce vor face și purtarea ce vor ține în societate, se răsfărge și asupra mea, de ore-ce, putem ca să-i consiliem la bine, eru în ipotesa că nu putem să-i îndreptăm, imi rămânea mijlocul de a-i depărta de lângă mine.

Nu sunt răspunzători, în fine, atuncea când, — lucru cu neputință, — nu vedu cu ochii mei, nu audu cu urechile mele, nu lucrez cu inteligența mea, și nu pot să îndeplinesc nici un fapt de cât prin ajutorul a mâinii străine.

În acestu casu, ne avend fapte proprii ale mele, nu am de ce fi răspunzători.

Dérú se va dice că monarhi sunt tocmai în această ipotesă.

Se va dice că ei nu vedu cu ochii lor, nu audu cu urechile lor, nu lucrez cu inteligența lor, și n'au într'unu cuvântu nici un fapt propriu al lor!

Vai de acelu capu încoronat care ar alege asemenea motive prin el însuși s'eu prin organul oamenilor săi, căci tocmai el, căruia i s'a acordat dreptul de a fi jude supremu, de a-i alege și de a-i schimba ministerele, de a disolva adunările naționale, de a primi plângerile poporului, este obligat să vedă, să audă și să lucreze prin el însuși.

La ce ar folosi atuncea ca un monarhu să aibă ochi, să aibă simțulu auzului și organul inteligenței?... De ce le ar poseda pe toate aceste?... Pentru a fi orb, surd, timpit?...

Nu vedu atuncea pentru ce națiunile n'ar alege de rege s'eu principe pe primii orbi, surzi și timpiti ce aru întâlni, căci aru ajunge la aceleași rezultate?...

Că monarhu nu vede, nu aude, nu înțelege, nu pôte fi prin urmare unu argumentu pentru a-l face nerăspunzători, cându posedă toate aceste organe!

Un monarhu, nu pôte să nu vedă starea miserabilă în care miștrii au adus o națiune, căci, răcéla ce aru întâmpina, în asemenea casu, din partea mulțimei și însuși clamorea atâtoru mi de nenorociți lipsiți de pâine, — clamore care, s'ar răsfărge atuncea prin petițiunul, prin vocea presei, — este acilea ca să-l instruiască că răul predomină în totă vigorea sea!

Cându monarhi vedu dérú asemenea lucruri, și nu iau măsură, ei cari au puterea, și ei cari sunt dator să le ia, nu au ei ore conștiință de ceea ce se petrece, și nu sunt răspunzători?... Nu devin decât nu făptuitori ai răului, dérú celu puțin complici ai miștrilor lor?

Poporele, prin diferite revoluți-

uni, au decis că sunt răspunzători și... nu numai în modu moralu.

Acastă mi pare justă și logică. Domnia constituțională cu nerăspunderea monarhilor fiindu o jumătate de măsură a ucis din față chiaru ideia Republicei.

Jumătățile de măsură sunt în totu deuna ucigătoare celor mai mari concepțiuni.

Dérú cuvântulu de Republică, speră pe mulțimea spiritelor mici.

De aceea și Republica nu a putu să triumfe peste totu, dupe cumu, îi era și îi este solia. Ea aru fi triumfat multu mai lesne sub formă de Monarchie Constituțională cu răspunderea monarhilor, căci, s'ar fi aruncat astu-felu o mână de pulbere feudală în ochii acelor oameni cu inteligențe îndărănice cari aru fi acceptat ideile, orbite de o vană formă. În modulu acesta, amu fi vedutu, în curend, cuvântulu de Monarhia devenind sinonim cu acela alu Republicei, eru cuvintele de *Impărați, Regi, Principi*, le am fi vedutu, asemenea, devenind sinonime cu acelea de *Președinți*.

Astu-felu, fiindu că monarhi erau să fie ținuți în frân de răspundere, nu s'ar mai fi vedutu, — și nu se va mai vede-, decât, vom ajunge la densa, — aceea ce se vede astăzi pe toate țările, aproape în toate părțile lumii.

Legăți prin răspundere, ei aru cugeta multu, și aru studia multu pe cei cari aru avea să fie chiamați de densă a guvernă. Ei aru fi siliți să controleze guvernele lor, mai scrupulos de cât chiaru națiunea, căci aru avea în totu deuna asupra capulu lor suspensă sabia lui Damocles.

Statele aru înflori, de ore ce guvernele, la rândulu lor răspunzători, aru controla asemenea cu cea mai mare strictețe toate ramurile administrațiunei precum și pe toți funcționarii din aceste ramuri, sciind că voru fi chiamați a da comptu despre modulu cu care au exercitat puterea.

Astu-felu, monarhu controlat de națiune, guvernulu controlat de monarhu și de națiune, niminea n'ar putea face măcaru unu singuru pasu afară din calea cea dreaptă.

Și cându cugeți că sunt astăzi țări, unde încă nici unu felu de controlu nu există, unde nu numai că monarhi nu sunt răspunzători, dérú nici chiaru guvernele!

O asemenea destrăbălare are cu toate acestea locu în țări ce nu sunt străine culturei și în plinu secolu alu nou-spre-decelea.

Al. A. Macedonski

DIVERSE

Unu sinistru aeronautic. În ultimele zile, unu nou accidentu a venit să întristeze anele aerostate. E vorba de o ascensiune științifică, întreprinsă într'unu scopu de utilitate națională franceză, înconjurată de securitate, și pe care o subită spărtură a balonulu a făcut-o să se termine printru o catastrofă teribilă.

Miercuri la 9 corent, ne spune Republica franceză, Universulu, balon nou de 3000 metri cubici, dirijat de colonelulu Laussedat, comandantulu Maugin, căpitanulu Renard și Bitard, locotenentulu Rastoul, Tissandier și un ajutoru ae-

ronautu. Ascensiunea, destinată unei inspecțiuni și la studii speciale a căroru țintă e ușor de înțeles, trebuia să se efectueze la o mică distanță de pământ. Abia balonulu atinse înălțimea de 230 metri și totu de o dată se rupse la partea sea superioară, lângă supapă. O cădere urmă îndată cu o repeziune teribilă, abia micșorată puțin prin o umbrelă ficsată la ecuatorulu balonulu și prin sacii de nisip ce pasagerii se grăbiră d'a arunca afară din nacela. Ei cădură la 11 ore și 35 minute, pe locuri băltoase, cu o astu-felu de forță în câtu nacela intra cu o decime de centimetri în pământ. Balonulu, aproape desumflat se turti în dată.

D-nul Laussedat și Mangin aveau o frântură la picioru; Căpitanulu Renard o scrântitură la genuch; ajutorulu său, grave contuziun de frânghii; cei alți pasageri fură scăpați nu mai cu o comițiune violentă, care nu lasă semne la nici unulu din ei. Starea răniilor este satisfăcătoare; frânturile nu presintă nici o complicațiune.

Oșierii cutezători cari se suiau cu balonulu au arătat în această împrejurare înspăimântătoare un sânge rece, o prezență de spirit admirabil. Răniții nu cugetau de cât la experiențele lor întrerupte, experiențe cari dau deja așa de prețioase rezultate, și nu vorbeau de cât a le reținece din nou. Ați numai de discutat asupra utilității, de a organiza unu corp de aeronauti militari; decât Francesii aru putea să uite vre-o dată serviciile aduse de balone în timpul asediulu Parisulu, activitatea ce se desfășură în Germania pentru a regula în armată serviciulu de aerostare aru trebui să-i facă să-i aducă aminte că Franca este patria Montgolfierilor și a atâtoru alți celebrii aeronauti, între cari căpitanulu Coutelle, celebrulu șefu alu aeronautilor ce s'au ilustrat la bătălia de la Fleurus subu prima Republică franceză.

* * *

Domna X., una dintre cele mai renumite dame ale Parisulu s'a bolnăvit și a chiamat la consultațiune pe medicul cel mai distins.

Aceia se și adunară, și dama i rogă să-i spună cu sinceritate, decât densa pôte avea speranță de rensănătoșare?

Mediculu se sfătuiră mai bine de o oră fără nici unu rezultat.

În sfârșitu unulu se apropiă de patulu pacienței.

— Ei bine? — lă întreba ea.

— Fii liniscită, Domna! D-ta vei trăi. Tocmai acuma deciserăm această cu majoritate de unu vot.

— Dă! răspuse ea, — apoi se întorse către părete și — muri.

* * *

Înainte unu portretu femeiescu.

— Ai putea să juri că e portretulu unei femei din evangeliu.

— Pentru ce?

— Pentru că tocmai așa privesce, pare că aru voi să dică: Lăsați să se apropie de mine — tinerii!

ULTIME SCIRI

Bruxelles, 9 Decembre. În Camera reprezentanților, d. Woete a întrebatu pe ministrulu de justiție care sunt intențiunile s'ele în cestiunea pedepsei cu morțe.

Ministrulu a răspuns că cestiunea este gravă. «Nu pot să mă resignu, dice densulu, să facu pe rege să semneze prima sentință ce condamnă la morțe, căci are orore de sânge.»

Buda-Peșta, 9 Decembre. Ministrulu de finance a prezentat unu proiectu de împrumutu în aur de 80 milioane florini, cu dobânda de 6 %, liberu de oric ce impozit și ne amortisabilă, și din care jumătate va fi emis cu 80 1/2. Ministrulu speră să emită cea-l-altă jumătate cu 81 1/2.

Partidulu liberalu primesce proiectulu în principe.

Ragusa, 8 Decembre, — (Sorginte slavă). Armata turcă s'a retras în desordine la Bileci, Raouf pașă s'a dirijat către Cebinje.

Pavlovici a ucis pe Taagon, colonelul turcu.

Mitropolitulu ortodoxu predică la Mos-tar supunere către turci.

APELU

Comitetulu societății pentru învțătura poporulu român, secțiunea județulu Buzău, dorind să formeze o bibliotecă proprie societății, în lipsă de mijloce, rogă pe toți Domni autori și editori de cărți științifice și literare, relative mai cu sémă la instrucțiunea poporulu, precum și pe Domni redactori de asemenea foii periodice să bine-voiască a contribui la formarea acestei biblioteci prin generosele D-lor ofrande, cari se vor primi cu multă recunoscință.

Tote ofrandele voru fi adresate în Buzău președintelui societății.

Președ: K. Ciocinescu.

Secret. generalu, B. Iorgulescu.

BIBLIOGRAFIE

Au apărut de sub presă 8 tomuri din *Analile societății academice române*.

Descrierea Moldovei de principele Demetriu Cantamir atătu în românesce cât și în limba originală latină, și din *dicționarulu limbii române*, fascicula 33.

Se află depute la casierul Societății academice române, D. Adamescu, în localulu Academiei.

TEATRU BOSELU.

Jouă, la 4 Decembrie 1875

Mare reprezentațiune extraordinară dată de E. Franclof

cu concursulu nou angajatei trupe italiene de pantomime, sub direcția Domnulu G. Serie, Miss Vanda, D. Blondin și D-nu Mocenu cu elevii săi.

Pentru prima oră:

Hoțul de Cloșcă

SAU

Furtul nereușit de la Museu

Mare pantomimă gimnastică și spectaculoasă în unu act și 7 tablouri, executată de 24 persoane, compusă după ade-văratulu faptu de D-nu Frankloff.

Tabloulu 1. Amorul întrerupt. — Tab. 2. Infracțiunea la Museu. — Tab. 3. Procesulu-verbalu. — Tab. 4. Arestarea hoțulu. — Tab. 5. Întrevederea prefectulu. — Tab. 6. Fuga din arest. — Tab. 7. Rearestarea.

Partea I. și a II. gimnastică. Partea III. Hoțul de Cloșcă seu furtulu nereușit de la Museu.

Preciulu locurilor: Loja 15 franci, — Stalu I 4 franci. — Stalu II 3 franci. — Stalu III 2 franci. — Galeria 1 franc. Copii studenți plătesc pentru Stalurile II și III prețulu pe jumătate.

Începutulu la 8 ore s'era.

CĂLĂUZA PRACTICĂ

PENTRU BOLNAVI

MEDICAMENTE RECOMANDATE

Uă combinațiune speciale ne permite a indica publicului câte-va din medicamentele franceze mai mult pretiute în lumea întreagă și preparate la Paris supțu supraveghierea inventatorilor. Toți știu cu ce îngrijiri minutide se prepară medicamentele în Franca. Reputatiunea acestor produse și vinđarea lor consideră-

bilă au datu nascere la unu mare număr de imitațiuni adesea reu preparate și care suntu unu pericolu pentru sănătatea publică. Sfătuim decu pe cumpărătoru a se adresa la casele indicate în josulu acestui avisu, aceste case vându produse cumpărate directu inventatorilor Francezi.

INSOMNIE. — Insomnia este în genere cauzată séu de viue duréri, ca în casurile de podagră, rumatisme, nevralgi, rănii, colice, duréri, de dinti, etc., séu de preocupări morale, séu de escitatiunea cauzată prin furtun și mari călduri, — Siropulu de chloral de Follet la dosa de una séu doue lingure de ciorbă, întrun pătrar de pahar cu apă, dă în cate-va minute unu somnu linistitu și naturale care readuce puterile bolnavulu și facilită vindecarea. — Are uă actiune miraculoasă asupra tussii care fatigă atatu de multu pe bolnavi patimași de bronșite și phthisie.

Nu s'arú puté prea multu atrage atentiunea generale asupra acestui medicamentu care arú trebui se se gú escă în tóte familiile pentru momentulu de trebuință, căci se pôte afirma că acela care a usatu uă dată de dansulu voesce în totu-dé-una se zibe la dansulu uă sticlú de **Siropu de Chloral de Follet**, atātu efectele séle suntu repede și miraculoșe.

DURERI DE STOMACU — Mai tóte maladiile de stomacu, care facu digestiunea atātu de penibile și de dificile suntu tãmduite prin întrebunțarea **carbunelui lui Belloc** care se ea la máneari supțu formă de prafu séu de pastilă. Acestu medicamentu a devenitu popularu în Franca pentru curarisirea acestor morburu. **Carbonele lui Belloc** a primitu în 1849, aprobatiunea Academiei din Paris.

NEURALGII MIGRENE — Tratamentulu celú mai eficace, și celú mai repede consistă în a lua intr' uă lingură de apă doue séu trei **perle de esenta de terebentina ale doctorelui Clertan**. De optu din șace ori ușurarea se produce în câte-va momente. Esența de terebentină avându trebuință d'a fi distilată și purificată cu uă minutioasă îngrijire și mari precauțiuni, se se pãdescă de contrafaceri care arú puté fi vătãmátore și se se cëră pe sticlú semnătura **Clertan**.

VERME SOLITARIU — Vorbind de Kouso, profesorele Bouchardat dice în formularulu séu: « Este celú mai bunu remediú contra vermelu solitariu, daru trebuie ca se se stie sicuru origina sa; doctorele Trousseau m'a asicuratú că de mai multe ori Koussoulú de próstă calitate produsese otrãviru.

Pe d'alta parte, profesori Trousseau și Pidoux spun în tratatulu lor de therapeutică: « Prafulu de Kouso are uă savóre nauseabondă care face administratiunea sé dificile. Unu farmacistu din Paris, **D. Mentel** a avutu idea de a granula Koussoulú cu zaharu. Pregatitu astu-felú, koussoulú este lesne de luatú, chiaru de copii.

Koussoulú granulatú de Mentel este garantatu de 1ma calitate.

AFECTIONILE DE PEPTU (bronșita, phthisia, dureri de gatu) — Pentru tratamentulu acestor bóle, remediulu celú mai eficace, celú mai usitatu, și celú care costă mai puțin, este **Gudronulu lui Guyot**. Se ea în dosa d'ua lingură de dulceta întrun pahar de apă séu de vinu, de mai multe ori pe zi. A se feri de multu numeroșele imitaři.

D. Guyot prepară asemenea capsule rotunde de grosimea unui hapure care conțin gudronu de Norvegia puru de prima alegere. Aceste capsule de **Gudronulu lui Guyot** se ea la máneari și potú înlocui apa de gudronu. Acestu din urmă productú trebuie se fie cu totul specialu recomandatú persónelor suferindú de bronșite, de phthisie și de guturaiuri vechie.

În acesteteluri de bóle există de multe ori uă túsă care obo-

sesce bolnavulu și lú impediță d'a dormi. A se lua séra **Sirop de Chloral de Follet**, întrun pahar d'apă, cea ea séu unu somnu linistitu, și binefãcatoru.

FRIGURI — Cându unu accesu de friguri este de tãiatu repede, trebuie se se resurge la sulfatulu de quinină. Acestu medicamentú are unu gustu nesuferitu care face luarea sa dificile. Doctorele Clertan a parvenitu se înfășure sulfatulu de quinină într'ua invelitóre de gelatină transparentă și forte supțre. **Perlele de sulfatu de quinină ale lui Clertan** suntu de grosimea unui hapure și se ea lesne fără a lãsa nici unu gustu. Invelitóre se disolvă în stomacu și medicamentulu lucră repede. Acestu productú aduce mari servicii făcând lesne pentru toți luarea unui remediú atātu de utile.

Când este vorbă de friguri vechi, periódice și persistente va trebui se se renunțe la sulfatulu de quinină care în zadaru obosese stomaculu, și se va recurge la **vinulu de Quinina Labarraque**. Acestu medicamentú, aprobatu de Academia de Medicină din Paris, contine în proporțiuni fixe și invariabile tóte elementele utile conținute în quinquina. În țerrile unde domnescu frigurile elú este, celú mai sicuru preservativu. Ajunge d'a se bea unu pãhãruțu în fiecare diminiță.

ANEMIE, SLABICIUNEA SANGELUS, PALIDE COLORI — Aceste hapuri ale lui **Vallet** suntu unul din cele mai bune feruginose, a se da persónelor slabe, junelor fete și convalescenților. Aceste hapuri au obținutu aprobarea Academiei de Medicină din Paris, cea ce trebuie se le recomande la increderea bolnavilor. A se păđi de numeroșele contrafaceri séu imitaři ș'a se exige pe eticheta semnătura lui **Vallet**.

Celorú care au dificultate a lua aceste hapuri, se pôte recomanda **siropulu de Phosphatu de Feru de Robiquet**, care și elú a obținutu aprobatiunea atātu de rară a Academiei de Medicină din Paris.

DIGESTIUNI DIFICILE (DURERI DE CAPU, AMETELA). — A înghiți doue séu trei **Perle de Ether ale Doctorelui Clertan**, într'ua lingură de apă, efectú mai imediatu.

PURGATIVE. — Numérulu purgativelor este considerabile; printre ele, un mare număr suntu atātu de violente și active că adesea producú inflamațiuni în stomacu și în intestine. — **Prafulu lui Rogé** cu citratu de magnesie, aprobatu de Academia de Medicină din Paris este de sicuru purgativulu prin escelință. — Ajunge d'a se disolve uă sticlú într'ua sticlă séu uă jumătate sticlă de apă pentru a obține îndată uă limonadă d'unu gustu agreabile care curăță certamente și fără a ocașiona nici unu accidentu.

Nu este medicamentu care se fi fostu atātu de contrafãcutu ca **Prafulu lui Rogé**. S'a și constatatú că unele din acele contrafaceri nu continea citratu de magnesie de și era indicatú pe eticheta. Cumpărătorulu va trebui decu se cëră ca eticheta se pórte semnătura Rogé și ea sticlú se pórte la fiecare extremitate uă pecete cu litere în patru coloru. Acesta este marea de fabrică a inventatorelui.

GUTURAIURI, TUSE, GRIPE. — De la 1820, **Pasta Regnault**, ține celú d'anteu rândú printre pectorale. Voga sa universale are doue motive; ea ține mai ánteu la gustulu séu agreabile și la eficacitatea sa, ș'apoi la lipsa de opium cea ce o face cu totul inofensivă.

CONVALESCENTE. — **Quinum Labarraque** de care deja s'a făcutu mentiune pentru tratamentulu frigurilor este toniculu și reparatorulu prin escelință, acestu vinu d'ua eficacitate incomparabile, aprobatu de Academia de Medicină din Paris, aduce cele mai mari servicii convalescenților, persónelor slabe și epuizate, femeilor care se scolă din laudă, tinerelor fete care se formésă și se desvoltă cu anevoință, și în fine bătrnilor slabiti prin vârstă.

TEMPERAMENTE SLABE, PHTHISIE, RACHITISMU. — A se lua în fie-care și cate-va lingure de **oliu de ficatu de Moranu alui Berthé**. Acestu oliu de ficatu de moranu este singurul care a obținutu aprobatiunea Academiei de Medicină din Paris. — Elú este garantatu cu totul puru, cea ce este d'ua mare importanță cand se știe că cele mai multe oliuri din comerciu suntu mestecate cu oliuri de totu-felulu.

DIARRHEE-COLERINE. — Celu mai bunu remediú este de sicuru supțu-nitratulu de bismuth, daru acestu medicamentu fiindu destulu de greu de luatú, este bine a se da preferință **Bismutulului granulatú alui Mentel**. Copii chiaru lú ea ca bombóne, pentru gustulu séu de zaharu.

DENTITIUNEA COPIILORU. — Pentru a facilita dentitiunea, a preveni convulsiunile și rachitismulu la copii nimicu mai bunu ca **Osteina Mouris** care este uă combinațiune de phosphatu de calce și de albușu de oue. Acestu productú supțu formă de grișu se prepară ca ciorbă în lapte séu zémă de carne. Fie-care sticlú este însoțită d'ua mică măsură care indică dosa.

Acestu medicamentu a fostu aprobatu de Academia de Medicină din Paris.

Osteina Mouris conluand într'unu modu activu la formarea și la nutritiunea sistemulu ososú, va fi cu utilitate administratú în casurile de fracturi și de rachitismu.

DENTIFRICE. — Sunt atâtea bóle de dinti și de gură cauzate prin întrebunțarea unui dentifrice preparatú într'unu modu contrariu sciinței că convine se damu aci locu questiuneii dentifricelor.

D. Pelletier, membru alu Academiei de Medicină din Paris dupe ce a adusu unu iminentu serviciu umanității descoperind sulfatulu de quinină, voi se se coupe și cu igiena gurei, aduand în această lucrare tóte cunoscintele séle sciințifice.

Elú recunoscu că alteratiunea diatiloru provenea prea desu din întrebunțarea dentifricelor inventate până atunci și aceasta pentru că acele produse erau mai în totu-dé-una acide, lucru contrariu principelor sciinței. D. Pelletier compuse atunci doue dentifrice, unul solide, altulu liquidu, oferind tóte garantiile dorite pentru întreținerea gurei.

Odontina Pelletier este uă pastă môle asupra carăia se trece usorú peria umedă, ea dă dinților culóra albă cautată, fără a altera nici uă dată emaliulu lorú.

Elisirulu odontalgicu de Pelletier fortifica gingiile, parfumă gura și scóte mirosulu lãsatu de țigări. Este destulu a se vãrsa câte-va picãturi într'unu paharu cu apă pentru a da unu parfumú suave.

Aceste doue dentifrice previnú numeroșele dureri de dinti. Numele și positiunea sciințifică a inventatorelui lorú suntu uă garantiu de perfectiunea lorú.

Uă instructiune detaliată însoțesce fie-care din productele aci susu indicãte.

DEPOSIT ÎN BUCUREȘCI la d-nii Appel și C-nia. Rissdofen, Schmelttau, farmacistulu Curții; érá în Ploiești la d-nii Rudolf Schmettea (la Michaiu Bravulu).

CĂRȚI BISERICESCI De vândare la D. G. Georgescu Strada Bărăției No. 12.